

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 42

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 1. november 1947

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárid

21 Árg.

Samhald

Öll vita, at samhald styrkir, meðan ósemja og sundurlyndi gera veikt. Tey lond, har, undir bardaganum stóra, nationalt samhald ráddi, stóðu sterk og áhildin móti figgindanum, meðan aftur á móti hini, ið svik var uppi í, loysnaðu sundur innan ífrá og fullu sum korthús. Tað var eisini samhaldið hjá hinum sameindu londunum, ið gjörði, at tey sigraðu at endanum. Og tað er trotið uppá hetta samhaldið, ið ger, at heimurin er býttur sundur í tveir trætandi og stríðandi partar, ið standa so hvassliga móti hvørjum øðrum, at menniskjan óttast fyri stórbardaga av nýggjum.

Hin arbeidandi og minnimenti maðurin kendi heldur ikki til samhald, og tí var hann í öldir við undirlutan og misbrúktur. Í staðin fyri at standa saman og sækja í samhaldinum styrkju, sveik hann sínar egnu stettarfelagar og starvsbrøður og royndi at krúpa fyri sínum yvirmonnum. Men í okkara dögum hevur hann manga staðni ásanna megina í samhaldinum, og av teinum orsökum hevur hann vunnið síni mál og rættindi og er komin at verða javnsettur øðrum monnum úr øðrum stættum.

Hin minnimenti, undirmaðurin, ella vit kunna siga, arbeidarin og fiskimaðurin, hava sjáldan staðið saman í Føroyum. Millum teirra hevur oftast verið eitt sundurlyndi: fremja sína egnu persónligu sak og so ikki geva sínum lagsmonnum gætur. Tann skiljanin hevur ikki verið, at einki aðalmál var vunnið, um gagnið hjá einum sjálvum varð framt: tað var bara sum vit siga ein lótvinningur, alt hitt stóð sum tað var.

Arbeidarar og fiskimenn kunna eisini hava síni feløg, vera organiseraðir, sum vit siga. Tað kann vera gott tað, Men tað er ikki helvtarvinningur, tá ið ikki felögin taka seg politisk saman og kringseta ein tryggan politiskan arbeidara- og fiskimannaflokk. Arbeidarar og fiskimenn skulu hava valt sínar álitismenn inn á ting, men hesir hava staðið í politiskum flokkum, ið hava havt onnur, síni egnu, á-

hugamál, og hesir álitismenn hava verið veikir og eru hvornir millum teir sterkari í flokkunum og hava so einki gagn kunna gjørt fyri sínar stættarmenn, sínar starvsbrøður.

— Her í Føroyum varð stovnaður eins og aðrastaðnis ein politiskur arbeidaraflokkur. Hann hevur havt tær barnasjúkur sum aðrir slikir flokkar hava havt. Hann hevur eisini staðið fyri álopum bæði á loyningum og opinlyst. Afturhaldið her sum aðrastaðni hevur roynt at halda arbeidarin og fiskimannin frá honum og somuleiðis at loysa hann sundur innan ífrá, so hann skal missa sína politisku kraft.

Afturhaldið og mótstøðumenninir hava eisini ligið eftir oddamonnnum flokksins og eggjað teimum at svikja, tí tá er væntandi skráll at koma í, og hann kann tí verða lettur at fella.

Tiverri hevur tað eydnast. Arbeidaraflokkurin hevur havt valdar oddamenn, sum svikið hava og eru farnir beint yvir til mótstøðumenninar. Rættir menn duga at døma og meta slíkt svik, so her er ikki fyri neyðini at draga tað út í æsir.

Men sama málið og sami atburður er enn hjá mótstøðumonnnum. Teir royndu at draga sundur og fáa menn at ganga frá. Tá ið slíkt er á vási, tá er tað, tað ræður um samhald, um samhald er. Og tá er tað, at tað ræður um at vera so framskygður hjá hvørjum manni, at hann dugir at meta megina, kraftina, gagnið í samhaldinum og dugir at døma, meta um veikleikan, ógagnið, ið er í sundurlyndinum, tí at fara hvønn sín veg — svikja. —

Arbeidarafjöldin í dag í mongum londum stendur spjadd. Hon er sundurbýtt. Vit hava sagt her, at Sosialdemokratiini, Javnaðarflokkarnir, víða hvar standa í hörðum bardaga — nógvið menn av sínum egna statti. Her ræður um samhald. Rembingar koma víða, og tær kunna eisint nerta við okkum, tí okkara stóða er ikki so fjarlögð longur. Men hvussu ið verður, so sær hin arbeidandi maðurin, at samhald og skil tað styrkir. Er tað til staðar, tá er ein fylking og ein sterk fylking. Og er ein fylking

Stórsigur fyri Javnaðarflokkinn í Danmark.

Vinstra vinnur eisini stórliga.

»Dansk Samling« verður útstrikað.

»Konservativu« gongst ikki størst frægari enn kommunistunum.

Radikalur eru eisini fyri stórtapi úti á landinum, men halda støðuna í býunum.

»Retsforbundet« vinnur størst í procentum, tvífoldar síni »mandatir«.

Fólkatingsvalið í Danmark 28. oktober 1947 varð ein stórsigur fyri javnaðarmenn. Teir vunnu yvir 164.000 nýggjar atkvøður. Samstundis varð valið ein ræðuligur smeitur fyri hin kommunistiska flokkinn, sum misti væl yvir 100.000 atkvøður.

Arbeidarafjöldin í Danmark hevur nú gjørt upp. Hon ásannar, at tað er dráp fyri arbeidararørsluna at hava tveir arbeidaraflokkar. Tað hara spjaðir kreftirnar og gevur mótstøðumonnnum móti arbeidarafylkingini öll kortini í hendi.

Hin norðurlendski arbeidarin hevur valt sosialdemokratið, sum hevur reinan meiriluta bæði í Noregi og í Svøríki — og sum nú tók seg yvir 164.000 atkvøður fram og vaun 9 nýggj sæti á ríkisdegi, har nú 57 javnaðarmenn sita.

Kommunistarnir, ið taptu yvir helmingin av atkvøðunum, fóru frá 18 niður í 9 ríkisdagsmenn. Vinstriflokkurin, ið vann 115 000 nýggjar atkvøður, og hóast hann hevði um 50.000 atkvøður

sterk, so kann meir koma aftur at henni, og tá verður hon enn sterkari.

í minni framgongd enn javnaðarflokkurin fekk hann 11 nýggjar ríkisdagsmenn. So rangvörg er valskipanin í Danmörk.

Hin konservativi flokkurin tapti 9 ríkisdagsmenn og hevði nakað um somu afturgongd sum vinstra hevði framgong. Á ríkisdegi sita nú 17 konservativir.

Radikali flokkurin tapti nógvið úti á landinum, men helt støðuna í býunum. Hann misti ein ríkisdagssess og hevur nú 10 ríkisdagsmenn.

»Retsforbundet« vaks frá 3 upp í 6 á ríkisdegi, meðan »Dansk Samling«, sum hevði 4 ríkisdagsmenn var fyri einari tilikari atkvøðuafturgongd, at tað nú eigur ongan mann á ríkisdegi.

Úrslitið er hetta:

Socialdemokratiet	57	seinast	48
Kommunistar	9	—	18
Radikali flokkurin	10	—	11
Konservativi	17	—	26
Vinstra	49	—	38
»Retsforbundet«	6	—	3
»Dansk Samling«	0	—	4

Spurningurin er uð hvør av teimum »Socialdemokratiet« ella »Venstre« verða at mynda ríkisstjórn.

FLYTING

Tað gerst kunnugt at vit leygardagin 1. november og mándagdagin 3. november lata klinikkina aftur, meðan vit flyta úr Tinganesi niðan í Niels Finsens gøtu (í húsin beint omanfyri Fa. Hans Joensen).

Viðtalutið verður sum vanligt frá kl. 10—16, leygardag frá kl. 10—13.

Fólk ið ikki hava vissað sær tíð frammanundan verða biðin um at koma millum kl. 11—12.

Esther Djurhuus, Mia Jensen,
tannlæknar.

Tlf. 10.